

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: H. W., nar. X,
státní příslušnost X,
naposledy známým pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců
Balková,
Balková 1, 331 65 Tis u Blatna,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2022, č. j. OAM-123/LE-BA05-VL15-PS-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím Ministerstva vnitra České republiky, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 4. 7. 2022, č. j. OAM-123/LE-BA05-VL15-PS-2022, byl žalobce zajištěn ve smyslu ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), přičemž doba zajištění byla stanovena do dne 21. 10. 2022. Důvodem zajištění byl neoprávněný vstup žalobce na území ČR – bez platného cestovního dokladu a pobytového oprávnění. K vycestování ze země původu, tj. Tuniska, se žalobce rozhodl dne 13. 5. 2022. Jeho cílem byla Itálie, kde má bratra a sestru. Žalobce ke své cestě sdělil, že nejprve cestoval letecky do Istanbulu, odkud po třech dnech pokračoval letecky do

Srbska. Dále se prostřednictvím převaděče dostal pěšky do Maďarska, kde se společně s cizincem marocké státní příslušnosti rozhodli nastoupit na nápravu jednoho z odstavených kamionů v domněnku, že tento jede do Rakouska. Po nějaké době žalobce pocítil bolesti zad a z nápravy kamionu tak při jeho zastavení vystoupili s úmyslem jít dále pěšky. Domnívali se, že se nachází již v Rakousku. Po přibližně půl kilometru byli kontrolováni policisty. Ke svému cestovnímu dokladu žalobce uvedl, že jej ztratil při cestě na nápravě kamionu. Žalobce dále objasnil, že na území ČR nemá žádné příbuzenské ani jiné vazby a závazky, pouze zopakoval, že má v Itálii bratra a sestru. V návratu do domovské země žalobci nebrání žádná překážka, avšak podotkl, že se tam vrátit nechce. V případě návratu mu však podle jeho slov nehrozí mučení, trest smrti, nelidské či ponižující zacházení nebo jiné vážné nebezpečí. Ke svému zdravotnímu stavu žalobce doplnil, že je zcela zdravý, žádné léky neužívá a s ničím se neléčí. Žalovaný přihlédl k následujícím skutečnostem: žalobce v ČR požádal o azyl až po policejním zadržení, řízení o správním vyhoštění a zajištění. Nic mu přitom nebránilo v dřívějším podání žádosti. K ČR nemá osobní vazby. Žalovaný se tak důvodně domníval, že žalobce azylovou žádost podal jen, aby se vyhnul hrozícímu správnímu vyhoštění, což potvrdilo žalobcovo sdělení, že jeho původně cílovou zemí nebyla ČR, ale Itálie, kde žijí žalobcovy sourozenci. O mezinárodní ochranu požádal až v ČR po svém zajištění. Žalobce nerespektoval české zákony, když na území ČR vstoupil nelegálně. Z jeho dosavadního chování žalovaný usoudil na nebezpečí, že je nebude respektovat nadále a že by mohl komplikovat výkon správních rozhodnutí v žalobcově věci. Proto se také rozhodl neuložit žalobci zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu, poněvadž by nepostačovalo k zaručení účasti žalobce v azylovém řízení ani k efektivní kontrole nad průběhem správního řízení o vyhoštění. Z celého kontextu podání azylové žádosti žalovaný vyvodil její účelovost.

2. Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu. V ní namítl žalovaného tezi o despektu žalobce vůči českému právnímu řádu, kterou žalovaný stavěl pouze na nelegálním pobytu, což žalobce nevnímá za společensky škodlivou činnost. Dále žalobce namítl nezohlednění své individuální situace žalovaným. Dále žalobce namítl vnitřní rozpornost a nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí, neboť v něm žalovaný na jednu stranu tvrdí účelovost žalobcovy azylové žádosti (s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění) a na druhé straně nevylučuje její standardní vyřízení. Dále žalobce namítl žalovaného argument, že pokud by žalobce skutečně chtěl požádat o mezinárodní ochranu, učinil by tak dříve. To je ovšem podle žalobce v rozporu s judikaturou správních soudů, které opakovaně uvádějí, že čas podání žádosti u mezinárodní ochrany není rozhodující a nesmí jít k tíži žadatele.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě vyslovil nesouhlas se žalobou. Měl za to, že z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelné, z jakých podkladů vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. V napadeném rozhodnutí popsal skutkový stav a zdůvodnil, z jakých důvodů dospěl k domněnce, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit správní vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Sám žalobce uvedl, že jeho cílovou zemí byla Itálie. Žalovaný dospěl k závěru, že v žalobcově případě existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat své povinnosti z ČR vycestovat a bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. A že podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo v žalobcově případě zapříčiněno pouze snahou vyhoštění se vyhnout. S ohledem na výše uvedené dospěl žalovaný správní orgán k závěru, že mírnější donucovací opatření ve formě uložení zvláštních opatření by bylo

zcela nedostačující a neúčinné, a proto za účelem realizace vyhoštění přistoupil u žalobce k zajištění spojeném s jeho umístěním v zařízení pro zajištění cizinců.

4. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná.
5. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu: *„Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.“*
6. Soud vzal za základ svého rozhodování skutková zjištění, jak je žalovaný shrnul ve svém vyjádření k podané žalobě, poté, co se ujistil, že mají oporu ve správním spisu.
7. Soud předně uvádí, že při posuzování žalobních námitek vzal v úvahu fakt vtělení § 47 zákona o azylu do zmíněného právního předpisu na základě novelizace zákonem č. 314/2015 Sb. Důvodová zpráva k zákonu č. 314/2015 Sb. k němu uvádí: *„Jelikož je nutné na základě přepracované přijímací směrnice před individuálním posouzením nutnosti zajištění konkrétního žadatele o udělení mezinárodní ochrany rovněž posuzovat možnost uložení tzv. alternativy k zajištění, jsou do tohoto zákona nově upravena tzv. zvláštní opatření. Jedná se buď o povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v příslušném pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo o povinnost hlášení se ministerstvu v intervalech určených ministerstvem, není-li žadatel ubytován v pobytovém středisku (podobnou alternativu zná i zákon o pobytu cizinců). (...) Cílem zvláštního opatření je zajištění součinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to uplatněním mírnější formy, než je zajištění.“* Onen základ v přijímací směrnici (tj. ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU) lze nalézt v bodech 15 a 20 její preambule, kdy zajištění má být výjimečným, krajním prostředkem uplatňovaným pouze poté, co byla posouzena možnost uložení alternativních opatření. Na to navazuje čl. 8 přijímací směrnice, který v odst. 2 stanovil: *„V případě nutnosti a na základě individuálního posouzení každého případu mohou členské státy zajistit žadatele, nelze-li účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření.“* V odst. 3 písm. d) pak tentýž článek přijímací směrnice mezi případy, ve kterých lze žadatele zajistit, řadí situaci žadatele zajištěného v rámci řízení o navrácení za účelem přípravy navrácení nebo vyhoštění: *„... mohou-li členské státy na základě objektivních kritérií, včetně skutečnosti, že daný žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení, řádně doložit, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žadatel činí žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení; ...“* Tomu odpovídá znění § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Posledně zmíněné ustanovení zákona o azylu i § 47 téhož zákona je proto třeba vykládat eurokonformně.
8. Zvláštním opatřením se podle § 47 odst. 1 zákona o azylu: *„... rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem (písm. a), nebo osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené (písm. b).“* Podle odst. 2 tohoto ustanovení: *„Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany,*

jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3 zákona o azylu, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.“

9. V projednávané věci žalovaný postupoval podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a žalobce zajistil proto, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců a existovaly oprávněné důvody domnívat se, že tuto žádost podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl žalobce požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Tento důvod zajištění byl reakcí na shora uvedený čl. 8 odst. 3 písm. d) přijímací směrnice.
10. Kontext žalobcovy žádosti pak významně dotváří následující: žalobce namítl žalovaného tezi o účelovosti žalobcem podané žádosti o mezinárodní ochranu v ČR. Žalobce svou azylovou žádost založil na tvrzení o konfliktu mezi jeho primární a jednou další rodinou v zemi původu. A také o obavy ohledně hrozící likvidace ze strany cizí rodiny. Přirozenou reakcí člověka prchajícího před specifickým druhem nebezpečí je úsilí takto ohroženého jedince domoci se jistého útočiště, jakmile se ocitne mimo dosah této k úniku stimulující hrozby. Členské státy EU ve shodě sdílí lidskoprávní étos, který artikuluje Listina základních práv EU coby součást unijního primárního práva. Hledá-li tedy občan třetího státu ochranu před formami útaku podle § 12 zákona o azylu, má tak učinit bezprostředně po vstupu na území prvního členského státu EU, a to žádostí o mezinárodní ochranu adresovanou jeho správnímu orgánu. Jinak zavadává příčinu k seriózním úvahám stran jiných motivů k podání dotčené žádosti, než jsou ty motivy, jež kvituje pododvětví azylového práva. Jak žalobce vypověděl, vycestoval z Tuniska. Poté, dříve než vstoupil na území ČR, navštívil řadu států – např. Maďarsko, které je jako ČR členským státem EU. V něm se ovšem o žádnou legalizaci svého pobytu žalobce nepokusil. Ostatně i v ČR požádal o azyl až po svém zajištění. Českým správním orgánům za cíl své cesty označil Itálii.
11. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) vydal usnesení ze dne 28. 6. 2017, č. j. 4 Azs 73/2017-17 s následným argumentačním jádrem: *„V této souvislosti je třeba připomenout, že v právu Evropské unie platí i nadále zásada vzájemné důvěry, jakkoliv otřesená v důsledku migrační krize.“* Čemuž na úrovni unijní judikatury v agendě azylového, potažmo cizineckého, práva věnoval entrée rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech sp. zn. C-411/10 a C-493/10: *„Z přezkumu předpisů tvořících společný evropský azylový systém vyplývá, že tento systém byl koncipován v kontextu umožňujícím předpokládat, že všechny státy, které se na něm podílejí, ať jde o členské státy nebo třetí státy, dodržují základní práva, včetně práv, jejichž základem je Ženevská úmluva a protokol z roku 1967, jakož i EÚLP, a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat.“* Vzhledem k odkazované zásadě vzájemné důvěry mezi členskými státy EU žalovanému, stejně jako státní správě ČR en bloc, přináleží povinnost důvěry v plnou realizaci unijních právních standardů pod jurisdikcí každého z členských států EU, k níž jakožto podmnožinu nutno vztáhnout povinnost důvěry v pomoc skýtanou paušálně osobám s azylově relevantním příběhem. Spatřováno nastíněným prizmatem, shledává soud právně souladnou dikci napadeného rozhodnutí o tom, že: *„... byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve...“* Žalobcem namítanou možnost tzv. standardního posouzení jeho azylové žádosti žalovaný s ohledem na judikaturu krajských soudů i NSS dostatečně zdůvodnil, a to na str. 4 napadeného

rozhodnutí. Soud k tomu pouze dodává, že o azylové žádosti se rozhoduje ve zvláštním řízení, u něhož dopředu nelze vyloučit zjištění azylově relevantních informací správním orgánem. Pro potřeby řízení o zajištění je azylová žádost posuzována především podle výchozího kontextu, jež představuje zejména to, za jakých okolností žadatel o mezinárodní ochranu požádal. V případě žalobce až po svém zajištění, jakkoliv možnost k tomuto měl již dříve.

12. Ze shora uvedených důvodů by podle názoru soudu nebylo uplatnění zvláštního opatření účinné. O neúčinnosti zvláštního opatření svědčí v případě žalobce skutečnosti, že porušoval právní předpisy ČR, poněvadž pobýval na území ČR bez cestovního dokladu a jakéhokoliv oprávnění k pobytu, tzn. neoprávněně. Své zákonné povinnosti spojené se vstupem a pobytem na území ČR zcela ignoroval. Žalovaný tudíž dospěl k závěru, že z jednání žalobce bylo zřejmé, že v jeho případě existuje nebezpečí, že se bude i nadále vyhýbat svým povinnostem a bude nadále porušovat právní předpisy, a to patrně nejen ČR, ale i dalších států EU, a tak jak průběh azylového řízení, tak případnou realizaci správního vyhoštění mařit.
13. Soud dále k výše uvedené námitce poznamenal, že žalovaný správní orgán uvedl ve svém rozhodnutí podstatné skutečnosti vyplývající ze správního řízení, jež odůvodňovaly neuplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu (str. 2-4 napadeného rozhodnutí). Žalovaný se dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s nemožností uložení zvláštního opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že by uplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu nebylo účinné, protože žalobce porušoval zákony ČR a existuje riziko, že v tomto přístupu bude pokračovat. Pod tíhou výše předložených faktorů shledal žalovaný naplnění podmínek stanovených v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný se vypořádal s individuálními okolnostmi případu žalobce, přičemž zdejší soud se s jeho závěry zcela ztotožnil.
14. Kauza žalobce, který nerespektoval právní řád ČR, vede soud k jednoznačnému závěru o existenci důvodné obavy, že žalobce nebude své právní povinnosti dodržovat ani v budoucnu. Tento závěr jen potvrzuje žalobcovo předchozí chování. Z něho si soud dovoluje vyvodit důvodnou obavu, že ČR nepředstavuje pro žalobce cílovou západní zemi, a proto nebude mít ani zájem dobrovolně přistoupit na spolupráci s českými správními orgány. Ta totiž může vyústit v žalobcovo správní vyhoštění. Ostatně ve správním řízení za cíl své cesty označil Itálii. S ohledem na shora uvedené nebylo možné mírnější opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu použít, protože zajištění žalobce bylo zcela namístě a v souladu se zákonem.
15. Zdejší soud v této souvislosti zároveň odkazuje na rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 – 23, jenž říká: „*Volba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.*“
16. Žalobcem odkazovaný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 5. 2022, č. j. 34 Az 21/2020-68 na žalobcovu situaci nedopadá, neboť přezkoumával jiný typ specifického správního řízení i rozhodnutí, totiž azylové řízení a rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany.
17. K závěru se soud v krátkosti zastaví nad myšlenkovou konstrukcí žalobce, v níž nelegální

pobyt není natolik společensky škodlivou skutečností, aby značil nedostatek respektu k právnímu řádu. Legálnost, resp. nelegálnost pobytu na území ČR přitom nastavuje základní vztah mezi cizincem a hostitelským státem. Cizinec, který se vědomě pohybuje na území státu, aniž by se svůj pobyt snažil nevynuceně, tj. bez tlaku okolností jako zajištění, legalizovat, od začátku demonstruje neochotu podřídít se pravidlům hostitelského prostředí.

18. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.
19. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 7. září 2022

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně